جام جم

پنجشنبه
۲۲ اردیبهشت ماه ۱۴۰۱
روزنامه فرهنگی، اجتماعی
صبح ایران، ۱۰ شوال ۱۴۴۳
۲۰ صفحه، سال بیست‌وسوم
شماره ۶۲۱۱، قیمت در استان
تهران و البرز ۳۵۰۰ تومان
و دیگر استان‌ها ۲۵۰۰ تومان
Thursday - May 12, 2022

www.jamejamdaily.ir

خبرنگار مشهور الجزیره به شهادت رسید

فرجام جهاد شیرین

۱۸

رهبر معظم انقلاب در دیدار جمعی از معلمان مطرح کردند

نقشه راه تربیت نسل آینده

۲

مشاور هنری وزیر فرهنگ و ارشاد در گفت‌وگو با «جام جم»:

حضورمان در دوسالانه ونیز صرفا نمایشی بوده است

۱۰

گزارشی از افزایش دوتابعیتی‌ها در فوتبال ایران و تبعات آن

دار و دسته دوتابعیتی‌ها

«در انگلیس اقامت گزیده و گاهی اوقات به ایران سر هم می‌زند. شاید لازم به توضیح نباشد که اقامت همان کشور را هم دارد. در این سر زدن‌ها بدش نمی‌آید مسؤولیتی در ورزش ایران و به خصوص فوتبال داشته باشد. در این میان از مهارت‌هایی نظیر « دلالی و رد و بدل کردن زیرمیزی » هم برخوردار است. وقتی خوب درآمدزایی کرد و خوب دلارها را به جیب زد، دوباره راه لندن را در پیش می‌گیرد و دلارها را هم با خودش از کشور خارج می‌کند. او منتظر یک فرصت دیگر می‌ماند تا برگردد و همین رویه را ادامه بدهد.» داستان کوتاه و چند خطی بالا را خواندید؟ حالا عین همان را چند بار دیگر هم تکرار کنید، با این تفاوت که به جای لندن می‌توانید نام شهرهای دیگری همچون لس‌آنجلس، سانفرانسیسکو، فرانکفورت، زوریخ و چند شهر دیگر را هم بگذارید. دوتابعیتی‌ها خیلی وقت است که می‌آیند و می‌روند.

۴

بلاگرها با ذائقه‌سازی غلط و داشتن درآمدهای نجومی، مالیاتی هم نمی‌پردازند

ماموریت؛ تخریب سبک زندگی

صفحه ۱۲

گزارش «جام جم» از تداوم اختلاف کارفرمایان و کارگران درباره آثار دستمزد جدید

کارفرمایان دنبال جذب حمایت

۳

نمایشگاه

مهمانان ویژه نمایشگاه بین‌المللی کتاب در گفت‌وگو با جام جم:

به ایجاد گفتمان فکر می‌کنیم

۱۰ دلیلی که نشان می‌دهد ایرانی‌ها اهل کتاب خواندن هستند

ما کتابخوان هستیم!

نشر جام جم با ۱۵ کتاب در نمایشگاه ۳۳

صفحه ۱۱

جلد دوم

قاب کج به منزل می‌رسد؟!

انتشار کپی پرده‌ای پنج فیلم در حال اکران، دوباره فضای سینما را ناامن کرده است

صفحه ۹

یادداشت

شورش علیه هژمونی؟

دکتر اصغر زبرجدی
نویسنده و تحلیلگر

اخیرا موضوع تغییر نظم جهانی، نقل محافل فکری و اندیشکده‌های گوناگون جهان شده‌است. این سوال به ویژه بعد از شکل‌گیری بحران میان روسیه و اوکراین، بیشتر در اذهان متبادر شده‌است. به نظر می‌رسد تهاجم روسیه به اوکراین، شورشی علیه نظم موجود که نظم تک قطبی و سلطه‌گر آمریکایی است، باشد. صداهایی مبنی بر شکسته‌شدن ارکان این نظم به گوش می‌رسد. شکست طرح‌های مختلف سازشکارانه برای طبیعی‌کردن و تحمیل رژیم صهیونیستی به منطقه، شکست طرح‌های مبارزه با تروریسم در عراق و افغانستان در قالب خاورمیانه بزرگ و خاورمیانه جدید و چندجانبه‌گرایی منطقه‌ای، اجماع نداشتن و حمایت نکردن کشورهای طرفدار آمریکا در طرح‌های تحریمی علیه روسیه و ضعیف‌تر شدن غرب نسبت به سال‌های قبل، سکته مغزی ناتو به تعبیر امانوئل مکرون همه بخشی از امواج و فرکانس‌های مختلف خرد شدن این نظم را ساطع می‌کنند، بدیهی است نمی‌توان به سادگی از کنار آن گذشت. منطق این مثال‌ها آنجاست اگر شکاف و اختلاف میان قدرت فائقه با دیگر قدرت‌ها به دلایل مختلف بیشتر و بیشتر شود، می‌تواند منطق نظم موجود را زیر سوال ببرد و تعمیق آن به فروپاشی نظم و ایجاد بی‌نظمی و شکل‌گیری معادله و نظم جدید منجرشود. همه مثال‌ها نشان می‌دهد این شکاف عمیق‌تر شده‌است.

به نظر می‌رسد بحران اوکراین فراتر و با اهمیت‌تر از پیامدهای اقتصادی و اجتماعی و حتی مذهبی که حدس زده یا پیش‌بینی می‌شود، است. احتمالا می‌توان این‌گونه ادعاکرد که این بحران نوعی اعلام جنگ علیه هژمونی و شورشی علیه سلطه موجود است و آنچه هم اکنون بسیار موضوعیت و اصالت دارد؛ استقلال کشورهاست. مطالعه الگوی حمله به استقلال کشورها و شکل‌گیری هژمونی در جهان را می‌توان در الگوهای مرزسازی بعد از جنگ‌های جهانی اول (نظم سایکس-پیکو)، الگوی دولت‌سازی بعد جنگ جهانی دوم (نظم یالتایی) و بعد از فروپاشی شوروی الگوی ملت‌سازی (پایان تاریخ و پیروزی لیبرال دموکراس) سپس جهانی‌سازی (دهکده کوچک) را مرور کرد. مطالعات نشان می‌دهد در سال‌های اخیر، آمریکا برای تثبیت هژمونی و رهبری خود بر جهان، با بهره‌گیری سلاح رسانه‌ای، سلاح تحریم و به لطف هزینه‌های گزاف دستگاه و سرویس‌های اطلاعاتی، طرح امنیتی ژئوپلتیک‌سازی را در دستور کار خود قرار داده‌است. در این طرح دستکاری، مداخله و تحمیل و جابه‌جایی صفحات نظم و امنیتی جهان و مدل‌های ژئوپلتیک، محور اقدام بوده‌است. این مداخله در مناطقی همانند خاورمیانه به دلیل مشکلات متعدد، در چارچوب طرح‌هایی همانند ظهور خلافت اسلامی داعش با هدف بر هم زدن ژئوپلتیک مقاومت و طرح‌هایی همانند نئوعثمانی‌گرایی اخوانی و حتی ظهور طالبان جدید اجرایی شد؛ ولی قدرت‌هایی هوشیار و خردمند همانند جمهوری اسلامی ایران مانع شکل‌گیری آن شدند. ولی اجرای آن در کنار کشوری همانند روسیه، طبیعتا بدون پاسخ نمی‌ماند و جنگ اخیر پیامد این مداخله است؛ همان‌طور که جمهوری اسلامی ایران نتوانست بی‌تفاوت به این طرح در محیط امنیتی خود باشد. آنچه شکل‌گیری نظم جدید را نوید می‌دهد، روند رو به تزاید قدرت‌ها و کشورهایی هستند که می‌خواهند مستقل باشند، اتحادیه اروپا بعد از ترامپ ناامید از حمایت‌های انگلوساکسونی به دنبال استقلال است. بریتانیا برگزیت را انتخاب کرده‌است.

چین خود را رسما به عنوان ابرقدرت جهانی مطرح کرده و روسیه عملا جنگ یا به تعبیر دقیق‌تر مقاومت را برگزیده‌است و قدرت‌های نوظهور همانند برزیل، هند و دیگران سرهمراهی ندارند و سکوت پیشه کردند. عرب‌ها نیز بسیار سردرگم، ناامید و خسته از سیاست‌های آمریکا هستند و جمهوری اسلامی ایران بدون توجه به فشارهای ظالمانه، همچنان در حال حرکت و پیشروی است و غرب نتوانسته‌است آن را متوقف کند. بازی موجود چند بعدی، بسیار پیچیده و چند لایه قدرت‌های بزرگ با سابقه نقش‌آفرینی بین‌المللی است که دستگاه تحلیلی و خردورزی و عقلانیت راهبردی خاص خود را می‌طلبد و می‌بایست مراقبت و هوشیاری جدی در تحلیل اطلاعات در کشورمان داشته‌باشیم.

دیدگاه

رمزگشایی از شکست استراتژی فشار حداکثری آمریکا

هادی آجیلی
استادیار روابط بین‌الملل

دونالد ترامپ، رئیس جمهور سابق آمریکا در اردیبهشت ۱۳۹۷ رسما از برجام خارج شد و سخت‌ترین تحریم‌های ممکن را علیه جمهوری اسلامی وضع کرد. این اقدامات ترامپ، در ذیل استراتژی فشار حداکثری، قابل واکاوی و بررسی است. استراتژی فشار حداکثری، در حقیقت منظومه‌ای از سلسله مولفه‌های بازدارنده، محدودکننده و مخرب با هدف تغییر ساختار و نظام جمهوری اسلامی ایران بوده است. جان بولتون، مشاور امنیت ملی سابق آمریکا در روزهای منتهی به خروج دولت سابق آمریکا از برجام تاکید کرد که ایرانیان جشن ۴۰ سالگی انقلاب اسلامی را هرگز نخواهند دید. به عبارت بهتر، مقامات آمریکایی در انتظار اثربخشی استراتژی فشار حداکثری در یک بازه زمانی ۶ تا ۹ ماهه بودند، به گونه‌ای که پس از وضع تحریم‌های گسترده علیه ایران، نظام اقتصادی کشور دچار فروپاشی شده و این مسأله، روی رفتار اجتماعی و معادلات امنیتی کشور تاثیر سلبی بگذارد و درنهایت به فروپاشی نظام جمهوری اسلامی منجر شود. اما پس از مدتی کوتاه، استراتژی فشار حداکثری علیه ایران ناکارآمدی خود را نشان داد و کار به جایی رسید که در سال ۲۰۲۰ میلادی و زمانی که خبر شکست ترامپ در انتخابات ریاست جمهوری آمریکا اعلام شد، بیشتر تحلیلگران آمریکایی و اروپایی یکی از نقاط ضعف و پاشنه آشیل‌های ترامپ در حوزه سیاست خارجی را شکست استراتژی فشار حداکثری علیه ایران دانستند.

استراتژی فشار حداکثری، استراتژی فشار هوشمندانه، استراتژی هزار زخم و دیگر مواردی که امروز به الگوواره‌های راهبردی غرب در تقابل با ملت و نظام ما تبدیل شده‌اند، جملگی باید به صورت دقیق و کامل از سوی مخاطبان جنگ ترکیبی دشمن مورد شناسایی و مداقه قرار گیرند.

استراتژی فشار حداکثری، خمیرمایه جنگ هیبریدی یا همان جنگ ترکیبی محسوب می‌شود و استراتژی هزار زخم نیز یکی از مشتقات راهبردی آن به شمار می‌آید. مطابق این استراتژی، دشمنان تلاش می‌کنند در ابعاد و حوزه‌های مختلف، کشورهایی مستقل مانند جمهوری اسلامی ایران را تحت فشار قرار دهند. در استراتژی فشار حداکثری دشمنان توان یک کشور یا ساختار را در ابعاد گوناگون مورد هجمه قرار می‌دهند و میان اجزای این نبرد، نوعی هارمونی و هماهنگی ایجاد می‌کنند. به عبارت بهتر در ظاهر، دشمنان سعی دارند القا کنند میان ابعاد گوناگون این نبرد، ارتباطی وجود ندارد اما این موضوع به هیچ عنوان حقیقت ندارد.

در هر حال، مهم‌ترین پیش شرط مهار و خنثی‌سازی استراتژی فشار حداکثری ، رصد هوشمندانه جنگ ترکیبی دشمنان در ابعاد راهبردی و تاکتیکی است. در این میان، باید میان ثوابت و متغیرات یا همان استراتژی‌ها و تاکتیک‌های دشمن در میدان جنگ هیبریدی با ایران، تفکیکی هوشمندانه قائل شد. به عبارت بهتر، باید همه ابعاد و جوانب این نبرد (با استناد به روش‌های آینده‌پژوهشی و احتمال‌سنجی) با استناد به داده‌ها و مستندات آماری-تحلیلی مورد رصد و تحلیل قرار گیرد. در این خصوص، ما باید تحلیل واقع‌بینانه‌ای از گذشته، حال و آینده داشته باشیم.

درنگ

اسد، دوست و دشمن را می‌شناسد

ثمانه اکوان
تحلیلگر حوزه روابط بین‌الملل

سفر بشار اسد، رئیس جمهور سوریه به ایران حاوی پیام‌های مهمی است. اولین مساله این‌که دوران جنگ در سوریه پایان یافته و این کشور در مسیر بازسازی قرار گرفته است. در چنین شرایطی کشورهای عرب منطقه که در زمان شروع و ادامه جنگ، در مسیر صدور تروریسم به سوریه قرار داشتند، این روزها درصدد افزایش سطح روابط دیپلماتیک و دیدارهای سیاسی با مقامات سوری برآمده‌اند و در پی آن هستند نقشی را در دوران بازسازی سوریه ایفا کنند. با این وصف سفر بشار اسد به تهران نشان می‌دهد او دوست را از دشمن تشخیص می‌دهد و درزمانی که دوران گذار از بحران در سوریه در حال شکل‌گیری است، به ایران می‌آید و از تلاش‌های جمهوری اسلامی تقدیر و تشکر می‌کند. نکته مهمی که در اظهارات رئیس جمهور سوریه وجود داشت، این بود که او تاکید می‌کند حمایت‌های جمهوری اسلامی صرفا مادی نبوده، بلکه شامل حمایت‌ها و پشتیبانی‌های معنوی بوده که سوری‌ها را به این باور رساند که می‌توانند در برابر بحران به‌وجود آمده مقاومت و در برابر دشمن ایستادگی کنند و به پیروزی برسند. بنابراین باتوجه به این‌که سفر بشار اسد بلافاصله بعد از دیدار مقامات اماراتی از سوریه صورت گرفته، معنای متفاوتی برای کشورهای عربی منطقه دارد. همچنین این سفر از این جهت حائز اهمیت است که حسب اخبار شنیده‌شده آقای اردوغان، رئیس جمهور ترکیه هم درپی ترمیم و عادی‌سازی روابط با سوریه است، این مساله نشان می‌دهد سوریه و مقامات این کشور می‌دانند ایران در جریان بحرانی که به‌وقوع پیوست، چه نقش مهمی ایفا کرده است.

موضوع حائز اهمیت دیگر این‌که در حال حاضر، نظم جدید جهانی در عرصه بین‌المللی در حال شکل‌گیری است. این نظم مبتنی بر نظام تک‌قطبی، دوقطبی یا چندقطبی نیست بلکه براساس ظهور قطب‌های منطقه‌ای است. به‌عبارت دیگر از این پس ما شاهد نظامی جهانی که مبتنی بر آن آمریکا، روسیه، چین و اروپا در رأس آن قرار بگیرند، نیستیم. بلکه شاهد شکل‌گیری نظامی جهانی هستیم که در آن قدرت‌های منطقه‌ای می‌توانند تصمیم‌گیر باشند. بنابراین زمانی که آمریکا سعی دارد به‌صورت مصنوعی کشورهای عربی منطقه را به سمت حمایت از اسرائیل هدایت کند، گروه‌های مرتبط با محور مقاومت با تاکید بر ادامه همراهی‌ها و همکاری‌های خود این هشدار را به آمریکا و متحدانش می‌دهند که دیگر جهت‌گیری تحولات منطقه‌ای براساس خواست و هدایت آنها نخواهد بود. پس این دیدار علاوه‌بر این‌که مبتنی بر توسعه روابط دیپلماتیک و رایزنی درباره همکاری‌های اقتصادی است، به‌عنوان یک حرکت نمادین هم تلقی می‌شود.

فراسو

زمین از نگاه ماهواره ایرانی نور ۲

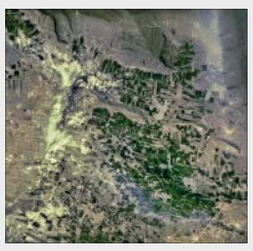

دو تصویر بالا از جمله تصاویری است که ماهواره «نور۲» با وضوح و توان تفکیک قابل توجه از مداری در ارتفاع ۵۰۰کیلومتری به ایستگاه زمینی ارسال کرده است. تصاویر مربوط به خورموج در استان بوشهر و مرودشت در استان فارس است که ماهواره ساخت ایران نور۲ که با ماهواره بر ایرانی قاصد در مدار قرار گرفت به زمین مخابره کرده است.

تصویر پایین را نیز این ماهواره از پایگاه ناوگان پنجم دریایی آمریکا در منامه پایتخت بحرین گرفته است. با انتشار این تصاویر یکی از نکات مطرح شده پیرامون دقت تفکیک تصاویر این ماهواره بومی بود که به اشتباه در برخی منابع با استناد به تصاویر منتشر شده، این دقت ۳۰ متر عنوان شد. اکنون اما تصاویری با کیفیت بیشتر از این ماهواره منتشر شده‌است که نشان می‌دهد کیفیت تصاویر این ماهواره به مراتب بیشتر از این عدد است.

«نور۲» ماهواره‌ای نظامی است که در ۱۸اسفند۱۴۰۰ با ماهواره‌بر سه‌مرحله‌ای و سوخت ترکیبی قاصد نیروی هوافضای سپاه پاسداران انقلاب اسلامی به فضا پرتاب شد و در مدار ۵۰۰کیلومتری زمین قرار گرفت. این ماهواره از نوع ماهواره‌های سنجشی-شناسایی است و با سرعتی برابر با ۶/۷کیلومتر بر ثانیه و ۴۸۰ ثانیه بعد از پرتاب شدن در مدار قرار گرفت.

نور۲، دومین ماهواره نظامی جمهوری اسلامی ایران محسوب می‌شود که در مدار نزدیک زمین (LEO) قرار گرفته است. پیش از پرتاب ماهواره نور۲، ماهواره نورا در سوم اردیبهشت ۱۳۹۹ توسط سپاه و به‌وسیله ماهواره‌بر سه مرحله‌ای و سوخت ترکیبی قاصد به فضا پرتاب شده بود و در مدار ۴۲۵کیلومتری زمین قرار گرفته بود. این ماهواره همچنان در مدار زمین قرار دارد.